

INAUGURACIÓ DEL CURS 96-97 DE L'ESCOLA DE POLICIA DE CATALUNYA

Mollet del Vallès, 4.10.96

Xavier Pomés Obella

L'INICI D'UNA NOVA ETAPA: EL PAS DEL DESIG (MODEL POLICIAL CATALÀ) A LA REALTAT (DESPLEGAMENT DE SUBSTITUCIÓ)

Amb l'inici del nou curs 96-97 s'inicia també una nova etapa per a l'Escola de Policia de Catalunya i, en general, per a la Policia de Catalunya.

L'any anterior, l'Escola de Policia de Catalunya encetava el curs enfrontant un gran repte: havia de donar cabuda a gairebé 900 aspirants (quasi el triple que en els 10 anys anteriors) i havia de fer-ho no solament mantenint el nivell de formació, sinó fins i tot augmentant-ne encara més la seva qualitat, modernitzant-se i aplicant noves tecnologies per tal de respondre a les expectatives que se'ns creaven amb l'acord de substitució dels Cossos i Forces de Seguretat de l'Estat.

No era una tasca gens senzilla, però jo estava segur que l'equip humà de l'Escola no decebria la confiança que el Govern de Catalunya va dipositar en ell.

I així ha estat. L'esforç, la dedicació, l'entusiasme de tots han fet possible que avui ningú no dubti ja que l'Escola de Policia està capacitada per formar les noves promocions de policies de Catalunya a un ritme que permeti que, en el termini establert, s'hagi completat el desplegament de la Policia de la Generalitat-Mossos d'Esquadra a tot el territori català.

I, a més, s'ha demostrat que l'objectiu d'abastar la formació d'aquestes nombroses promocions de la Policia de la Generalitat no s'ha anteposat, ni ha estat realitzat en detriment o amb menysteniment de la formació de les policies locals.

Aquesta era, precisament, la fita que preteniem assolir, perquè el model policial català necessitarà d'ambdós cossos; perquè tots, uns i altres, integren la Policia de Catalunya.

Vull començar, doncs, per palesar el meu agraïment a tot l'equip humà de l'Escola de Policia de Catalunya perquè tots, amb el seu esforç personal, han fet possible aquest èxit. I, de manera molt especial, vull recordar i agrair un cop més la dedicació, la professionalitat i l'encert de la persona que va dissenyar i dirigir aquella etapa; el seu Director, Sr. Francesc Falgueras i felicitar-lo des d'aquí per la seva tasca.

Aquest nou curs s'enceta amb un nou Director al front de l'Escola de Policia de Catalunya, el Sr. Amadeu Recasens, que disposa d'una experiència tan llarga i valuosa en temes de seguretat com la que ens va oferir el Sr. Falgueras en l'àmbit de la formació i l'ensenyament.

I el canvi obeeix, precisament, al fet que abans esmentava: a que amb aquest curs iniciem també una nova etapa.

Les expectatives que se'ns obrien davant dels acords amb el Govern central --que alguns veien com un acord conjuntural i efímer-- ja són un fet irreversible. Deixem enrera, doncs, l'etapa de les proves pilot, dels assajos, de les hipòtesis i dels desitjos. La Policia de la Generalitat-Mossos d'Esquadra ja és la policia ordinària a tres comarques de Catalunya, i abans que acabi el curs que avui inaugurem ho serà a gairebé totes les comarques de Girona.

Per tant, el model policial català ha deixat de ser allò que reivindicàvem durant 15 anys, aquella part d'autogovern que no ens havia estat reconeguda durant tot aquest temps; és a dir, ha passat de ser el model que volíem per ser el model que ja tenim.

No vull dir amb això que, hores d'ara, ja s'hagi assolit el nivell de perfecció desitjable, o que no puguem millorar-ne aspectes determinats. És clar que, a mesura que avancem en el desplegament territorial i en la consolidació del servei policial, l'haurem d'anar adaptant i millorant, però els pilars, els fonaments ja estan posats, i han demostrat ser prou sòlids per resistir canvis de Govern i de color polític, i ser adequats i capaços de respondre a les demandes ciutadanes, en aquelles comarques on ja s'ha produït el desplegament.

Perquè --contra el que alguns volien fer creure- els acords assolits no van respondre mai a interessos partidistes; ni es fonamentaven en l'aprofitament il·legítim d'una força que s'imposava a la feblesa sobrevinguda a d'altres. Eren, i són, uns acords institucionals Estat-Generalitat --sigui quin sigui el seu Govern-- i tenen com a fonaments el disseny competencial establert a la Constitució i l'Estatut d'Autonomia de Catalunya. Aquesta és la seva força, la raó de la seva solidesa i la seva garantia de perdurabilitat.

Doncs bé, l'Escola de Policia, en l'etapa que s'enceta de consolidació del model policial català, haurà de ser capaç d'adaptar-se a aquesta realitat sòlida i canviant a la vegada. Caldrà que avanci en progressió horitzontal (és a dir, en la formació dels aspirants de les noves promocions) i vertical (formant nous comandaments per a aquest cos en creixement continu); i caldrà també incidir en l'especialització d'un cos que assumeix progressivament noves tasques.

Però, a més, el que ara es demana de l'Escola de Policia és que es constitueixi en el campus o el fòrum de debat, d'estudi i de configuració d'una nova doctrina policial.

Perquè els canvis en el mapa competencial i territorial de les policies que operen a Catalunya no són els únics que s'han produït. La Policia de Catalunya s'està consolidant al mateix temps que s'està produint una transformació en la pròpia concepció del servei policial.

D'una banda, els acords en aquesta matèria produïts al sí de la Unió Europea ens obliguen a adaptar-nos a nous escenaris de col·laboració i d'intercanvi d'informació. D'altra banda, el que els ciutadans demanen avui dels cossos policials ja no és el mateix que reclamaven a l'inici de l'etapa democràtica.

Les enquestes realitzades aleshores (anys 1977-1979) palesaven que la ciutadania prioritzava l'exercici de la llibertat i dels drets públics com a primer i més valuós objectiu a assolir i, per tant, el que es demanava de les policies era precisament que no actuessin com un cos repressiu de les llibertats públiques. Avui, i ens n'hem de felicitar tots, aquest no és ja l'objectiu que els

nostres ciutadans primeren; no perquè hagi perdut importància, sinó perquè el reconeixement i l'exercici de les llibertats públiques s'ha normalitzat en l'etapa democràtica.

Ara, en canvi, els ciutadans senten una especial preocupació per al garantiment de la seva esfera de llibertat individual i privada, segons es despren dels sondejos més recents, i situen la seguretat com a valor primordial i prioritari. I això és el que els hem de garantir: la seguretat, i tot el que comporta quant a l'exercici del seu dret a la llibertat, a la intimitat, a la integritat física i a la propietat privada.

Doncs bé, tots aquests canvis ens han de portar a un nou model policial que caldrà dotar de contingut científic. I cap institució de Catalunya millor que la nostra Escola de Policia per a ser la seu d'aquesta reflexió, el punt de trobada dels experts i la font de pensament d'on s'alimenti el projecte del que serà, per dir-ho gràficament, la policia del 2000.

EL PAPER DELS ALCALDES I DE LES POLICIES LOCALS

Hauran observat que sovint faig referència a la **POLICIA DE CATALUNYA**. No ho entenguin com una referència a la Policia de la Generalitat --que seria un error-- sinó com la manera premeditada d'anomenar el conjunt de cossos de seguretat que integren el model policial català: els Mossos d'Esquadra i les **Policies Locals**.

No és per casualitat que avui estan tots plegats aquí. L'Escola de Policia rep i forma igualment els aspirants a un i altre cos, perquè un i altre són policia de Catalunya.

De la mateixa manera, no reconeixin solament com a autoritat en matèria de seguretat i ordre públic els responsables del Govern de la Generalitat. Els alcaldes, com a autoritats locals, tenen també en el marc de les Juntes Locals de Seguretat **determinades responsabilitats** en matèria d'ordre públic.

En la inauguració del curs passat em vaig comprometre a treballar perquè se'ls reconegués com a màxima autoritat de les **Juntes Locals**. Avui em complau poder dir que en això, també, s'ha avançat molt. I em complau encara més el fet que aquest avenç s'ha produït precisament per la **unió de forces** dels representants de l'Administració local i de l'Administració de la Generalitat de Catalunya.

Precisament ahir, la **Comissió de Coordinació de les Polícies Locals** es va aprovar un document amb l'acord unànim dels representants de l'Administració de la Generalitat i del món municipal (ACM, FMC) on es demostra que, lluny de l'enfrontament o el recel, el que preval en les nostres relacions és la lleialtat institucional i la voluntat política de construir entre tots un model policial propi i diferenciat:

Que ningú vulgui veure en el creixement i desplegament del cos de la Policia de la Generalitat-

Mossos d'Esquadra una amenaça per a les Polícies Locals.

Un i altre tenen, d'acord amb el marc legal, competències i funcions pròpies i específiques; però també tenen funcions que les lleis encomanen comunament a ambdós cossos. Cal, doncs, trobar fórmules que, des de l'acord bilateral, evitin solapaments o buits en l'exercici d'aquestes funcions, que ens permetin el màxim aprofitament dels recursos existents i la màxima qualitat en el servei que ha de rebre el ciutadà.

Prova d'això és que, d'acord amb les peticions rebudes dels representants del món local, els alcaldes de municipis on no hi hagi cos de Policia Local podran requerir l'auxili de la Policia de la Generalitat-Mossos d'Esquadra per executar ordres municipals per a les que es pugui necessitar l'ús de força pública. Perquè ens aplega un desig comú: garantir el servei públic de policia arreu de Catalunya.

L'acord a què ahir va arribar la Comissió de Coordinació de les Polícies Locals, doncs, és el fruit de moltes hores de treball i diàleg, de l'esforç d'uns i altres per trobar fórmules que responguin a les expectatives de tothom, però sobretot, és el fruit de la voluntat d'entendren's, de l'esperit de col.laboració institucional, del reconeixement i respecte mutu.

UN MODEL POLICIAL INTEGRADOR

Aquesta lleialtat institucional, aquest mateix reconeixement i respecte és el que OFERIM i ESPEREM dels Cossos i Forces de Seguretat de l'Estat.

Certament, la reivindicació d'assumir per part del Govern de la Generalitat l'autoritat en matèria de seguretat i ordre públic, ha presidit en tot moment l'actuació del Govern de la Generalitat restaurada. Perquè creiem que els ciutadans de Catalunya tenen dret a que aquestes funcions d'ordre públic no solament siguin exercides a Catalunya, sinó DES DE Catalunya.

I tenen dret, a més, a que el seu servei de policia no només estigui integrat en la societat i en la cultura catalanes, sinó fortament VINCULAT i ARRELAT amb aquest país i amb la seva gent.

Aquesta ha estat la nostra legítima aspiració des que l'Estatut d'Autonomia ens va reconèixer la competència.

Però seria fals i malintencionat entendre la fermesa en la lluita per aconseguir el que legítimament ens pertoca d'acord amb el disseny competencial resultant del mapa autonòmic com a una voluntat d'atac o un esperit d'animadversió cap als Cossos i Forces de Seguretat de l'Estat.

La voluntat d'assumir les competències en matèria de policia ordinària no neix d'un sentiment d'antagonisme cap als qui venien exercint aquestes funcions, sinó del desig de recuperar la policia històrica del nostre poble, fortament lligada a la nostra identitat.

De la mateixa manera, la voluntat d'assumir l'autoritat en matèria d'ordre públic no respon a una voluntat d'enfrontament cap als qui abans comandaven els cossos policials, sinó a la legítima

aspiració del Govern de Catalunya a no renunciar a un àmbit històric d'autogovern que, a la fi, i d'acord amb la Constitució i l'Estatut d'Autonomia, ha pogut recuperar.

El desplegament de la Policia de la Generalitat, doncs, no és un desplegament "a la contra" de res ni de ningú, sinó a favor de la història i la capacitat d'autogovern de Catalunya.

He dit sovint, i no em canso de repetir, que els Cossos i Forces de Seguretat de l'Estat ens han deixat un llistó molt alt quant a qualitat del servei policial. I precisament perquè conec la seva professionalitat i esperit de servei, estic segur de poder comptar amb la seva lleialtat i la seva voluntat de cooperació.

Señor SECRETARIO DE ESTADO: su presencia aquí es el más claro exponente de que todo lo que vengo afirmando a lo largo de mi intervención, es una realidad y no palabras vanas.

El hecho de contar con la representación del Gobierno del Estado en la inauguración del curso de formación de la Policia de la Generalitat y de las Policias Locales de Catalunya, creo que pone en evidencia la voluntad de colaboración y de lealtad entre ambas instituciones (Estado y Generalitat).

La Escuela de Policia de Catalunya, su Gobierno, y yo personalmente, le agradecemos el interés que demuestra por el proyecto policial catalán, asistiendo a este acto.

Tenga por seguro que sabremos corresponder a su gesto. Y lo haremos de la mejor manera que, a mi entender, podemos agradecerélo:

- **demostrando que nuestro modelo de policía responde a las necesidades y aspiraciones de todos los ciudadanos de Catalunya, así como a las expectativas que desde sectores policiales y de gobierno ha generado;**
- **alejando, con nuestra actitud y nuestro ejercicio de la función policial, los recelos y temores que aún pudieran subsistir; y**
- **facilitando, con nuestra mejor voluntad de colaboración, que la necesaria e ineludible reordenación y reasignación de funciones que el nuevo mapa policial exige, se lleve a cabo sin traumas, desde el respeto y con voluntad de que todos los cuerpos de seguridad que operan el Catalunya se sientan implicados e ilusionados con este modelo policial.**

Les meves darreres paraules vull que siguin per als veritables protagonistes d'aquesta trobada: els ASPIRANTS als cossos de la Policia de la Generalitat-Mossos d'Esquadra i de les Polícies Locals de Catalunya.

Vostès tenen des d'avui una gran responsabilitat:

- **Una gran responsabilitat cap a vostès mateixos, perquè de l'aprofitament que facin de l'ensenyament que rebran a l'Escola de Policia de Catalunya en depèn el seu futur professional;**

- Una gran responsabilitat cap a l'Administració de la Generalitat, perquè ha dipositat en vostès la **confiança** que sabran aprofitar els recursos humans i materials que posa al seu abast --amb un esforç molt considerable, atès el context de contenció de la despesa pública--, i l'esperança que amb la seva actuació demostraran la validesa del **model policial** català i justificaran tots els esforços que ha esmerçat el nostre Govern per a aconseguir la Policia de Catalunya a la que s'hauran d'integrar.

- però, sobretot, des d'avui contreuen una gran responsabilitat cap als ciutadans i ciutadanes de Catalunya, últims destinataris dels seus serveis si esdevenen membres de la Policia de Catalunya. És a ells i elles a qui han de ser capaços de servir i protegir amb el màxim nivell de **qualitat** possible.

Per tot això, els demano que, més enllà d'aprendre i memoritzar les funcions que d'acord amb el marc legal vigent els pertocuen, facin seu l'**esperit**, la sensibilitat, la filosofia d'aquest nou model policial que embolcallarà tot l'ensenyament que rebim en aquesta Escola.

Els demano, en definitiva, **seny, cor i coratge**.

Els demano SENY per exercir la seva professió amb mesura, contenció i prudència; per a saber utilitzar la força solament en els casos en què sigui imprescindible i solament en la mesura en què sigui necessària; per actuar amb imparcialitat i equitat, sense prejudicis ni perjudici dels drets dels altres; per saber enfrontar els atacs amb serenitat i mantenir el cap fred malgrat les provocacions que puguin rebre; per ser, en definitiva, exponents del que és el lema de l'Escola de Policia de Catalunya: "La força serena de la intel·ligència"

Els demano COR per mantenir viva la il·lusió que els ha dut a iniciar avui el curs d'aspirants; per a que siguin comprensius davant dels febles i implacables davant dels seus agressors; per a que no perdin mai la capacitat de con moure's davant les injustícies, per a que contribueixin amb altres serveis i agents a la cohesió social; per a que puguin transmetre sentiments de seguretat als membres de la seva comunitat.

I els demano, també, CORATGE per complir i fer complir la llei amb justícia i fermesa; per prevenir el delictes i perseguir els qui el cometem; per mantenir la pau i la convivència i restablir-les si són pertorbades; per enfrontar les crítiques amb un ànim i disposició autèntics d'extreure'n el que tinguin de positiu i d'aportació per a millorar; i per fer tot això amb integritat i voluntat de servei.

Aquesta és la responsabilitat que hauran d'assumir si superen aquest curs i ingressen a la Policia de Catalunya, ja sigui integrant-se al cos d'una Policia Local, ja sigui formant part de la Policia de la Generalitat-Mossos d'Esquadra.

Però recordin sempre que el **que rebran** és encara més que els que se'ls demana:

- aconseguiran prestigi professional,

- tindran la satisfacció d'estar contribuint a la transició cap a una altra concepció dels serveis policials;

- se'ls obriran expectatives de prosperar dins d'un cos que encara s'està formant i que, en

conseqüència, oferirà oportunitats d'ascendir a aquells que demostrin la seva vàlua.

- I rebran també el reconeixement de la comunitat a qui serveixen. Aquest és el millor premi que puguin obtenir del seu esforç: la consideració, l'agraïment pel seus serveis i, sobretot, l'estimació dels ciutadans i ciutadanes de Catalunya.

Bona sort a tots.